

Sygn. akt III AUa 713/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Białecka (spr.)
Sędziowie:	SSA Jolanta Hawryszko SSO del. Beata Górską
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2015 r. w Szczecinie

sprawy M. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 22 maja 2014 r. sygn. akt VI U 32/14

oddala apelację.

SSO del. Beata Górską SSA Barbara Białecka SSA Jolanta Hawryszko

Sygn. akt III AUa 713/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16.12.2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił M. B. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (na dalszy okres, z ogólnego stanu zdrowia), ponieważ mimo orzeczonej całkowitej niezdolności do pracy okresowo od 28.01.2013r. do 31.12.2014r. ubezpieczony nie spełnił ustawowej przesłanki, posiadania w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem złożenia wniosku co najmniej 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a nadto niezdolność do pracy powstała po upływie 18 miesięcy od ustania ostatniego okresu ubezpieczenia.

W odwołaniu ubezpieczony wniósł o przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy podnosząc, że dla prawa do renty nie ma znaczenia, iż okres pracy ma przypadać na ostatnie dziesięciolecie od dnia złożenia wniosku, gdyż liczy się tylko ogólny staż pracy, a ten ma ponad pięćdziesiąt lat.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 22.05.2014 roku oddalił odwołanie.

Sąd I Instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych oraz rozważaniach prawnych:

M. B. urodził się (...). W czasie swojej aktywności zawodowej pracował jako tokarz frezer, agent ochrony, ratownik wodny. Ostatnie zatrudnienie ubezpieczonego ustało 31 maja 2009 roku. Po tym czasie ubezpieczony już nie podjął zatrudnienia. W okresach od 9 grudnia 1999 roku do 2 stycznia 2000 roku, od 9 września 2002 roku do 5 marca 2006 roku, od 12 lipca 2006 roku

do 22 października 2006 roku oraz od 22 lipca 2009 roku do 10 lipca 2013 roku ubezpieczony był zarejestrowany jako bezrobotny bez prawa do zasiłku. W okresie od 14 listopada 2007 roku do 4 maja 2008 roku ubezpieczony był zarejestrowany jako bezrobotny, z prawem do zasiłku za okres od 22 listopada 2007 roku do 31 grudnia 2007 roku oraz od 1 stycznia 2008 roku do 30 kwietnia 2008 roku. Ubezpieczony udowodnił łącznie 6 lat, 3 miesiące i 7 dni okresów składkowych i nieskładkowych. W ostatnim dziesięcioleciu przed dniem złożenia wniosku ubezpieczony udowodnił 5 miesięcy i 9 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Komisja Lekarska ZUS rozpoznając u ubezpieczonego: przebyte złamanie szyjki kości udowej prawej (styczeń 2013 r.), staw rzekomy szyjki kości udowej prawej, nadciśnienie tętnicze, otyłość, orzeczeniem z dnia 5 grudnia 2013 roku uznała, iż ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy do 31 grudnia 2014 roku. Niezdolność do pracy powstała w grudniu 2012 roku (przebyty uraz kończyny dolnej prawej). Przed wypadkiem, który zdarzył się w grudniu 2012 roku ubezpieczony był zdolny do pracy.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie i wskazując na przepisy art. 57 ust. 1, art. 58 ust. 1 pkt 5, ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity opubl. w Dz. U. z 2013 roku, poz. 1140, ze zm.) - zwanej dalej ustawą emerytalną - podniósł, że przyznanie świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy wymaga spełnienia trzech przesłanek,

tj. wykazania niezdolności do pracy, posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego oraz wykazania, iż niezdolność do pracy powstała w okresie ubezpieczenia albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tego okresu

– z zastrzeżeniem, iż wymogu tego nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy wynoszący co najmniej 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. W sprawie bezspornym było to, że ubezpieczony jest osobą całkowicie niezdolną do pracy od dnia 28 stycznia 2013 roku. Komisja Lekarska ZUS uznała, iż ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy do 31 grudnia 2014 roku. Za datę powstania całkowitej niezdolności do pracy przyjęto dzień 28 stycznia 2013 roku. Ubezpieczony nie kwestionował w procesie daty powstania niezdolności. Wręcz przeciwnie, na rozprawie w dniu 22 maja 2014 r. zeznał, że przed wypadkiem w grudniu 2012 r. był zdolny do pracy. Fakt całkowitej niezdolności do pracy nie mógł jednak doprowadzić do zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że o ile ubezpieczony jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, to jednak decyzja organu rentowego była prawidłowa w zakresie w jakim ZUS przyjął, iż w ostatnim 10-leciu przed dniem zgłoszenia wniosku, jak również powstania niezdolności do pracy ubezpieczony udokumentował jedynie 5 miesięcy i 9 dni okresów składkowych i nieskładkowych zamiast 5 lat wymaganych ustawą. Przez okres, o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 58, należy rozumieć tzw. okres minimalny, tj. taką liczbę okresów składkowych wraz z nieskładkowymi, której wykazanie warunkuje spełnienie wymogów formalnych do uzyskania renty, niezależnie od kwestii medycznych, czyli ewentualnej niezdolności do pracy oraz daty jej powstania. Okres minimalny wynosi pięć lat. W celu zachowania

czasowego związku niezdolności do pracy z tytułem ubezpieczeń rentowych wprowadzono zasadę, że wymagany okres składkowy i nieskładkowy musi przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku rentowego lub przed dniem powstania niezdolności do pracy (art. 58 ust. 2). Ten dodatkowy warunek dotyczy wyłącznie okresu pięcioletniego, wymaganego od osób, u których niezdolność do pracy powstała powyżej 30 roku życia. Wprowadzenie obok konieczności zaistnienia niezdolności do pracy dodatkowych kryteriów formalnych wynika z faktu, że renta z tytułu niezdolności do pracy nie jest świadczeniem o charakterze socjalnym na rzecz osób niezdolnych do pracy, pozostającym bez związku z tytułem ubezpieczenia rentowego.

Mając na uwadze udowodniony przez ubezpieczonego staż ubezpieczeniowy (okresy pozostawania w zatrudnieniu, okresy pobierania zasiłków dla bezrobotnych), Sąd meriti ustalił, iż ubezpieczony w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem złożenia wniosku a także przed dniem powstania niezdolności do pracy udowodnił jedynie 5 miesięcy i 9 dni zamiast wymaganych 5 lat ubezpieczenia. Nadto z ustaleń stanu faktycznego wynikało, że ubezpieczony nie spełnił również kolejnego z warunków niezbędnych dla przyznania świadczenia tj. nie wykazał, iż jego niezdolność do pracy powstała przed upływem 18 miesięcy od ustania okresu ubezpieczenia.

W niniejszej sprawie niemożliwe było zastosowanie przepisu art. 58 ust. 4 ustawy emerytalnej, który uzależnił zwolnienie z warunku wykazania 5 lat ubezpieczenia w dziesięcioleciu poprzedzającym złożenie wniosku (oraz powstanie niezdolności do pracy) od wykazania okresu składkowego, o którym mowa w art. 6, wynoszącego co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz uznania ubezpieczonych za całkowicie niezdolnych do pracy, gdyż ubezpieczony nie wykazał posiadania 30 letniego okresu składkowego (jedynie 6 lat 3 miesiące i 7 dni).

Z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego nie zgodził się ubezpieczony. Zaskarżył wyrok w całości. W złożonej apelacji podniósł, że utrzymuje się jedynie z zasiłku stałego wypłacanego przez MOPR i w swojej sprawie widzi podstawy do przyznania mu prawa do renty w drodze wyjątku.

Na rozprawie apelacyjnej z dnia 14.05.2015r. skarżący podniósł, że obecnie nie kwestionuje przyjętych przez organ rentowy okresów składkowych i nieskładkowych, w tym ostatniego okresu ubezpieczenia. Ubezpieczony podał, że należy mu się renta, gdyż jest całkowicie niezdolny do pracy. Dodał, że złożył już wniosek do Prezesa ZUS o przyznanie prawa do renty w drodze wyjątku, ale odpowiedziano mu, że sprawa zostanie rozpoznana dopiero po wydaniu wyroku w niniejszej sprawie.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i wyprowadził z nich należyte uzasadnione wnioski, które następnie stały się podstawą do wydania orzeczenia przez Sąd Apelacyjny bez potrzeby ich uzupełniania. Sąd pierwszej instancji prawidłowo przeprowadził wystarczające postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał wszechstronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Kwestia całkowitej niezdolności do pracy nie była między stronami sporna. Ubezpieczony jednak nie spełnił pozostałych ustawowych przesłanek, niezbędnych do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Ubezpieczony stał się bowiem osobą niezdolną do pracy jak ustalił Sąd Okręgowy w grudniu 2012r. Komisja Lekarska ZUS co prawda ustaliła datę powstania niezdolności do pracy na dzień 28 stycznia 2013r. jednakże przyjęcie jednej

czy drugiej daty nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Ostatni tytuł ubezpieczenia istniał do dnia 31 maja 2009 r. Łączny staż ubezpieczeniowy ubezpieczonego wynosi 6 lat, 3 miesiące i 7 dni.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy emerytalnej renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy,
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
3. niezdolność do pracy powstała w okresie ubezpieczenia albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tego okresu.

Ubezpieczony spełnił pierwszy warunek.

Nie spełnił jednak warunku drugiego i trzeciego. Z art. 58 ust. 1 cyt. ustawy, wynika, że warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony w myśl pkt 5 osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Zgodnie z art. 58 ust. 2 okres ten powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub

przed dniem powstania niezdolności do pracy.

Myli się ubezpieczony twierdząc, że wystarczający jest 5-letni staż ubezpieczeniowy niezależny od jakiegokolwiek dziesięciolecia. Wystarczający byłby 4-letni staż i to w całym życiu zawodowym ubezpieczonego, gdyby niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 lat do 30 lat. Jednakże poza sporem jest to, że u ubezpieczonego niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Reasumując, stwierdzona u ubezpieczonego niezdolność do pracy, istniejąca od grudnia 2012r., czy później, jak wskazywali lekarze orzecznicy ZUS, tj. 28 stycznia 2013r., nie powstała ani w okresie ubezpieczenia, ani w przeciągu 18 miesięcy od ustania tego okresu (art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej) przy niespełnieniu również przesłanki posiadania 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego – w przypadku mężczyzny (art. 57 ust. 2 ustawy emerytalnej), co umożliwiałoby niestosowanie warunku trzeciego.

Ubezpieczony nie wykazał również spełnienia przesłanki posiadania stażu ubezpieczeniowego (okresów składkowych i nieskładkowych) wynoszącego co najmniej 5 lat (art. 58 ust. 1 pkt 5 cyt. ustawy) z okresu ostatniego dziesięciolecia liczonego przed dniem powstania niezdolności lub dniem złożenia wniosku rentowego (art. 58 ust. 2 ustawy emerytalnej). Z takiego warunku byłby zwolniony gdyby legitymował się 30-letnim okresem składkowym.

Ubezpieczony nie spełnił wszystkich ustawowo wymaganych przesłanek, koniecznych przy ubieganiu się o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Słusznie zatem Sąd pierwszej instancji stwierdził brak podstaw do przyznania dochodzonego prawa. Renta z tytułu niezdolności do pracy nie jest świadczeniem socjalnym, a jej przyznanie jest możliwe dopiero po spełnieniu wszystkich, a nie tylko niektórych, ustawowych przesłanek o jakich mowa w art. 57 ust. 1 cyt. ustawy.

Mając na uwadze przedstawioną argumentację Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, jako niezasadną.